DOI No: <http://dx.doi.org/10.29228/Joh.50571>

Authenticity process is conducted by

Makale Türü: Araştırma makalesi
Geliş Tarihi: 26-03-2021
Kabul Tarihi: 06-10-2021
On-line Yayın: 31-10-2021

Article Type: Research article
Submitted: 26-03-2021
Accepted: 06-10-2021
Published Online: 31-10-2021

Atıf Bilgisi / Reference Information

Ulukan, M. & Özdemir, N. (2021). Okçularda Dikkat ve Performansın İncelenmesi. *Journal of History School*, 54, 3637-3657.

OKÇULARDA DİKKAT VE PERFORMANSIN İNCELENMESİ¹

Mahmut ULUKAN² & Nurgül ÖZDEMİR³

Öz

Bu çalışmanın amacı, 14-20 yaş arası okçuların dikkat ve performanslarının çeşitli değişkenler açısından irdelenmesi, aynı zamanda iki değişken arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Çalışma dikkat ve performans değişkenlerini tanımlaması bakımından betimsel ve iki değişken arasındaki ilişkiyi incelemesi bakımından ilişkisel tarama modeli özelliklerini taşıyan karışık desende yürütülmüş nicel bir çalışmadır. Metodoloji olarak, çalışma kapsamında olası sebep sonuç ilişkileri ile ilgili yararlı çıkarımlar elde edilmesi amacıyla tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye okçuluk şampiyonasına katılan 3045 erkek ve kadın sporcu arasında yer alan 14-20 yaş aralığındaki yarışmacılar oluşturmaktadır. Çalışma örnekleminin belirlenmesinde gelişigüzel örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışmaya, Türkiye’de yarışmaya katılan 14-20 yaş aralığındaki 347 okçu katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ve Burdon (1955) tarafından geliştirilen Burdon Dikkat Testinden yararlanılmıştır. Okçuların performansları yarışma sonucunda aldıkları puanlara göre değerlendirilmiştir. Araştırma verileri SPSS 22.00

¹Makale yazımı yazar etki oranı: 1.yazar: %50, 2. yazar: %50. Bu makalenin etik kurul onayı Aydın Adnan Menderes Üniversitesi’nde 29.11.2017 tarihinde 92340882-050-04-04 sayı ve toplantı numarası ile alınmıştır. Bu makale Mahmut ULUKAN’ın “Okçuların Dikkat ve Performans Düzeylerinin Zekâ Türleri ile İlişkinin İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

²Doktorant, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor, mhmtulkn@gmail.com, Orcid: 0000-0003-3623-395X

³Doç. Dr., İzmir Demokrasi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Egzersiz ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı, nurgul.ozdemir@idu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-6124-6982

istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, korelasyon ve bağımsız örneklem t-testi ve ANOVA istatistik teknikleri kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi .05 olarak belirlenmiştir. Araştırma sonucunda okçuların dikkat ve performans düzeyleri arasında düşük düzeyde pozitif yönlü ilişki bulunduğu yani okçuların dikkat düzeyleri arttıkça performanslarının da arttığı görülmüştür. Bu sonuca dayalı olarak okçularda dikkatin performansı yordadığı söylenebilir. Ayrıca okçularda dikkatin yaş, milli sporcu olma durumu ve bransa duyulan ilgi düzeyine göre değiştiği; performansın ise cinsiyet, ikamet edilen yer, yarışma kategorisi, milli sporcu olma durumu ve spor deneyimine göre değiştiği bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Dikkat, Ok, Okçuluk, Performans.

Investigation of Attention and Performance in Archers

Abstract

This study investigated the attention and performance of archers aged 14-20 in terms of various variables and examined the relationship between the two variables. The study was a quantitative study conducted in a mixed design bearing a descriptive model's characteristics in defining attention and performance variables and a relational survey model to examine the relationship between two variables. A screening model was used to obtain valuable inferences about possible cause and effect relationships within the study's scope as the methodology. The research population constituted the 14-20 age range competitors from 3045 male and female among athletes who participated in Turkey's archery championships. The random sampling method was used to determine the study sample. The study included 347 archers who participated in the competition in Turkey's 14-20 age range. In the research, personal information form prepared by the researcher and Burdon Attention Test developed by Burdon (1955) were used as data collection tools. The archers' performances were evaluated according to the scores they got as a result of the competition. Research data were analysed using SPSS 22.00 statistical package program. Descriptive statistics, correlation, independent samples t-test, and ANOVA statistical techniques were used to analyse the data. The level of significance was set at .05. As a result of the research, it was observed that there was a low-level positive relationship between the archers' attention and performance levels; in other words, as the attention levels of the archers increased, their performance increased. Based on this result, it can be said that attention in archers predicts performance. Also, it has been determined that in archers, attention varies according to their age, national athlete status, and interest in the branch; performance varies according to gender, residence, competition category, national athlete status, and sports experience.

Keywords: Attention, Arrow, Archery, Performance.

GİRİŞ

Ok ateşli silahların bulunmasına kadar geçen dönemde önemli bir savaş aracı olarak kullanılmıştır. Okçuluk başlangıçta duran ya da uçan kuşları vurmaya dayanıyordu, ancak daha sonra cansız hedefleri vurmaya dönüşerek, daha modern bir spor anlayışına bürünmüştür (Öktem, 2011).

İnsanlığın var olduğu dönemden günümüze kadar farklı amaçlarla kullanılan okçuluk, ne amaçla kullanılırsa kullanılsın insanlar için önemini korumuştur. Okçuluk ilk zamanlarda insanların savaş ve avlanma ihtiyaçlarını karşılamak için bir mücadele alanı olmasına rağmen günümüzde olimpiik bir spor branşı olarak varlığını sürdürmektedir. Okçuluk pek çok spor dalından farklı olarak güce dayalı bir branş değil, konsantrasyon ve odaklanmanın ön plana çıktığı bir daldır. Hatta öyle ki dikkat dağınıklığı ve odaklanma problemi yaşayan çocuklarda okçuluk bir tedavi aracı olarak da önerilmektedir (TOF, 2018).

Dikkat, zihnin tamamen açık olduğu anda bilincin belirli bir amaca yönltilmesi ve o noktada belirli bir zaman yoğunlaştırılabilmesidir (Tanrıdağ, 1994). Dikkat, bir uyarıcının uyarılma eşiğinin diğerlerine göre daha iyi algılanması için kademeli ve seçici olarak azaltılmasını içerir (İrak ve Karakaş, 2002). Dikkat, diğer faktörleri bir kenara bırakarak bir olgu üzerine seçici odaklanma olarak tanımlanabilir ve belli bir noktada toplanan bir bilinç durumudur (Soysal vd., 2008). Dikkat, sinir sistemimizin belirli bir süre için yalnızca belirli bir olaya odaklanması ve dış uyaranlara kapalı olmasıdır. Her bireyin dikkat etme becerisi vardır. Aksi takdirde, birey en basit olayları bile anlamakta güçlük çecektir. Yürümek, koşmak ve bisiklete binmek gibi sonradan öğrendiğimiz becerileri düşündüğümüzde hepimiz, günlük hayatımızda farklı biçimde işe koştüğümüzü görmekteyiz (Meriçli, 2010). Konuyla ilgili çalışmalar incelendiğinde; üç temel bileşen vardır: odaklanma, dikkati sürdürme ve yönelim tepkisi (İrak ve Karakaş, 2002). Bu üç bileşenden biri olan odaklanma çalışmanın temel sorununu oluşturmaktadır.

Dikkati doğru uyarana yönlendirme ve odaklanma yeteneği, sporda başarı için önemli bir faktördür. Sporcunun dikkat ve konsantrasyon yeteneği performansta dikkate alınmalıdır (Abernethy, 1993). Sportif performans, bir aktiviteyi gerçekleştirmek için harcanan toplam çaba olarak ifade edilebilir. Bir sporcunun üretim kalitesine, üretim kapasitesine ve tüm olumlu ve olumsuz faktörlere rağmen performans üretebilme becerisi sportif performans olarak kabul edilebilir (Bayraktar ve Kurtoglu, 2004). Sporda başarılı bir şekilde performans sergilemek için sporcular, amaçları doğrultusunda ilgisiz uyaranları görmezden gelerek ilgili uyaranlara konsantre olmalıdır. Müsabaka öncesi ve sırasında

oluşan stres, sporcunun psikolojik baskılara rağmen karşılama boyunca konsantre durumunu koruduğu sürece başarısını artıracaktır.

Tüm mesleklerde olduğu gibi sporda da en iyi performansın vazgeçilmez özelliklerinden biri dikkattir. Sporcunun dikkati çevrenin özelliklerine ve ilgi alanlarına göre değişiklik gösterir (Kumartaşlı ve Baştuğ, 2010). Performansta amaçlanan seviyeye ulaşmak için sporcu, uyaranları en gerekli olandan en gereksiz olana ayırarak seçici dikkatini en etkili şekilde kullanmalıdır. İnsan sürekli içsel ve dışsal bilgi yüklemesi yapmaktadır. Ancak belli bir miktarı içselleştirilebilir. Kısacası, zihin doğru uyaranları ayırt edip ve işleyebilmesi için seçim yapma ihtiyacı duymaktadır (Boutcher, 1992). Spor performansını en iyi şekilde göstermek için sporcularda ve antrenörlerde dikkat önemli bir rol oynar. Dikkat, bilginin hızlı işlenmesi söz konusudur. Bu nedenle dikkat, sportif becerilerin sergilenmesinde belirleyici bir role sahiptir (Çağlar ve Kuruç, 2006).

İnsanın kendini aşma çabası olan sporda, sporcu performansını her zaman bir öncekinden daha iyi bir şekilde sergileyebilmeyi hedeflemektedir. Spor bilimlerinde performans artışına yönelik yapılan çalışmalar performansta daha az hata, daha çok verimliliğe göre performansın gösterilmesini amaçlamaktadır (Thompson vd., 2008). Bu çerçevede sporcular ve antrenörler özel antrenman programlarıyla performansı artıracak tüm unsurları geliştirmeye çalışırlar. Dikkat de üzerinde çalışılan bu temel faktörlerden biridir. Özellikle çok fazla bilginin hızlı bir şekilde işlenmesi gereken spor branşlarında dikkat, performansta belirleyici bir rol oynar. Sporcunun dikkatini nasıl yoğunlaştıracağını bilmesi, maksimum performans için gerekli temel becerilerden biridir (Martens, 1987). Bu durumda, spordaki dikkat, iyi performansın göstergelerinden biri olarak kabul edilir. Okçuluk gibi branşlarda verilen süre içinde hedefe odaklanma ve atışın gerçekleştirilmesi düşünüldüğünde dikkatin performanstaki belirleyici rolü daha iyi anlaşılacaktır. Tüm bunlara ek olarak okçulukta sporcunun dikkat dağıtıcı faktörleri kontrol ederek konsantrasyonunu sürdürmesi de performansta önemli bir etkiye sahiptir. Buna karşın literatür incelendiğinde okçuların dikkat düzeyini ve dikkati etkileyen etmenleri betimleyen çalışma sayısının sınırlı olduğu görülmüştür. Buna dayanılarak araştırmada okçularda dikkat düzeyinin ne olduğu, dikkati etkileyen unsurların neler olduğu betimlenmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmanın amacı, 14-20 yaş arası okçuların dikkat ve performanslarının çeşitli değişkenler açısından irdelenmesi, aynı zamanda iki değişken arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu amaç çerçevesinde şu alt problemlere cevap aranmıştır;

a) Okçuların dikkat düzeyi ortalaması nedir?

- b) Okçuların performans düzeyi ortalaması nedir?
- c) Okçuların dikkat ve performans düzeyleri cinsiyet, yaş, yaşanılan yer, yarışma kategorisi, milli sporcu olma durumu, spor deneyimi ve branşa duyulan ilgi değişkenliklerine göre farklılık göstermekte midir?
- d) Okçuların dikkat düzeyleri ile performansları arasında ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Çalışma dikkat ve performans değişkenlerini tanımlaması bakımından betimsel ve iki değişken arasındaki ilişkiyi incelemek için ilişkisel tarama modeli özelliği taşıyan karma bir desende yürütülmüş nicel bir çalışmadır. Bu tür çalışmalarda neden-sonuç ilişkileri hakkında kesin çıkarımlar yapmak mümkün olmasa da olası neden-sonuç ilişkileri hakkında yararlı çıkarımlar yapılabilir (Karasar, 2009).

Araştırma Grubu

Çalışma örneklemini belirlemek için gelişigüzel örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu tür örneklemede araştırmacı, belirlenen örneklem büyüklüğüne göre evrenin bir bölümünü seçmesi söz konusudur (Arlı ve Nazik, 2001). Çalışma grubu Türkiye Okçuluk Şampiyonasına katılan 14-20 yaş aralığındaki toplam 3045 yarışmacı arasından gelişigüzel örnekleme yöntemiyle seçilen (kayıp veriler de dikkate alınarak) 400 gönüllüden oluşturulmuştur. Verileri değerlendirmeye dahil edilen okçu sayısı 347'dir. Çalışmanın örneklemini hesaplanırken (evreni bilinen örneklem olduğu için) $n = (Nt2.p.q) / (d2.(N-1) + t2.p.q)$ formülü kullanılmıştır. Yapılan bu hesaplamada araştırmanın örneklemini; $n = (3045.1.962.50.50) / (52.(3045-1) + 1.962.50.50) = 341$ olarak bulunmuştur. Çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayalı olup katılımcılar tarafından gönüllü olur formu doldurulmuştur. 18 yaş altı katılımcılarından ise veli onam formu onayı alınmıştır. Ölçekler yarışma esnasında toplandığından uygulamanın yapılması için antrenörlerden izin alınmıştır. Katılımcılara çalışma hakkında (çalışmanın amacı, faydası ve olası riskler) gerekli bilgiler verilmiştir. Bu makalenin etik kurul onayı Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'nde 29.11.2017 tarihinde 92340882-050-04-04 sayı ve toplantı numarası ile alınmıştır. Bu makale Mahmut ULUKAN'ın "Okçuların Dikkat ve Performans Düzeylerinin Zekâ Türleri ile İlişkisinin İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir. Araştırmada okçuların demografik bilgilerine ait analiz sonuçları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1
Okçuların Demografik Özellikleri

Değişkenler	Kategoriler	f	%
Cinsiyet	Kadın	167	48,1
	Erkek	180	51,9
Yaş	14-15	69	19,9
	16-17	100	28,8
	18-19	80	23,1
	20	98	28,2
Yaşadığınız Yer	İl	165	47,5
	Metropol	182	52,5
Yarışma Kategorisi	Klasik	195	56,2
	Makaralı	152	43,8
Milli Sporcu	Evet	27	7,8
	Hayır	320	92,2
Spor Deneyimi	1-2 yıl	139	40,1
	3-4 yıl	108	31,1
	5-6 yıl	60	17,3
	7-8 yıl	40	11,5
Branşa Duyulan İlgi	Ulusal ve uluslararası hedefler için	258	74,4
	Eğlence için	62	17,9
	Ailem istediği için	13	3,7
	Arkadaşlarım yaptığı için	14	4,0

Tablo 1 incelendiğinde çalışmaya 167 (%48,1) erkek, 180 (%51,9) kadın olmak üzere toplam da 347 okçu katılmıştır. Yaş değişkenine göre 14-15 yaşında 69 (%19,9) okçu, 16-17 yaşında 100 (%28,8) okçu, 18-19 yaşında 80 (%23,1) okçu, 20 yaşında 98 (%28,2) okçu olduğu görülmüştür. Yaşadığı yer değişkenine göre 165 (%47,5)'i illerde, 182 (%52,5)'si metropolde yaşadığını ifade etmiştir. Yarışma kategorisine göre incelendiğinde ise 195 (%56,2)'si klasik yay, 152 (%43,8)'i makaralı yay ile yarıştığını ifade etmiştir. Katılımcıların 27 (%7,8)'si milli, 320 (%92,2)'si ise milli olmadığını ifade etmiştir. Katılımcıların 139 (%40,1)'u 1-2 yıl, 108 (%31,1)'i 3-4 yıl, 60 (%17,3)'i 5-6 yıl, 40 (%11,5)'i 7-8 yıl spor deneyimine sahip olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların 258 (%74,4)'i ulusal ve uluslararası hedefleri olduğu için, 62 (%17,9)'si eğlence için, 13 (%3,7)'ü ailesi istediği için, 14 (%4,0)'ü ise arkadaşları yaptığı için branşa ilgi duyduğunu ifade etmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verilerinin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu ve Burdon Dikkat Testi kullanılmıştır. Okçuların performanslarını belirlemek için Türkiye Okçuluk Şampiyonasında klasik ve makaralı yay kategorilerinden mücadele eden sporcuların müsabaka sonu elde ettikleri puanlar kullanılmıştır. Yarışmada klasik yay kullanan okçular 70, makaralı yay kullanan okçular ise 50 metreden atış yapmışlardır. Okçular yarışma esnasında her defasında üç ok atarlar. Attıkları üç okun puanı 0 ile 30 arasında değerlendirilir. Yarışma sonuna kadar atılan puanlar toplanarak hesaplama yapılır. Katılımcıların performans puanları yarışma sonucunda aldıkları en yüksek puanlar üzerinden değerlendirme yapılmıştır. Katılımcıların yarışma sonunda listelenen en düşük performans puanlarının 206, en yüksek performans puanlarının ise 702 olduğu belirlenmiştir.

Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu ile araştırmaya katılan okçuların cinsiyeti, yaşı, yaşadığı yeri, yarışma kategorisi, milli sporcu olma durumu, spor deneyimi, branşa duyduğu ilgi gibi demografik özellikleri ile ilgili bilgilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

Dikkat Testi Ölçeği

Araştırmaya katılanların dikkat düzeylerini belirlemek için Benjamin Burdon (1955) tarafından geliştirilmiş olan Burdon Dikkat Testi (BDT) kullanılmıştır. Test karışık harfler arasından belirli harfleri bulup işaretleyerek uygulanır. Bu harfler sayfada belirli bir sırada düzenlenmiş ve her sayfada 660 harf bulunur. Test amaçlı hazırlanan bir sayfada 31 harf "a", 29 harf "g," 30 harf "b" ve 29 harf "d" şeklindedir. Testte araştırmaya katılan kişilere her bölüm için 5 dakika süre verilir. Katılımcılardan önündeki sayfada a, b, d ve g harflerinin altına kurşun kalemle çizim yapmaları ve bir satırı incelerken tek bir harfi işaretlememeleri istenir. Ancak katılımcılar sayfadaki tüm a, b, d ve g harflerinin altını çizmelidir. Bu durum testten önce katılımcılara hatırlatılır. Test tamamlandıktan sonra çizgiler sayılarak test değerlendirilir. Testin değerlendirilmesinde katılımcıların doğru cevapları dikkate alınır ve verilen her doğru cevap puan olarak kaydedilir. Testi cevaplamak için harcanan zaman ve doğru cevapların sayısı bireyin puanını oluşturur. Karaduman (2004) tarafından yapılan çalışmada Burdon Dikkat Testi'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması korelasyon katsayısı .78 olarak bulunmuştur.

Araştırmada katılımcıların dikkat puanları hesaplanırken; doğru ve yanlış çizilmiş harfler belirlenmiş, yanlış çizilen her bir harf doğru çizilen bir harfi götürecek şekilde düzenlenmiştir. Geriye kalan doğru çizilmiş harfler ve ölçeği

cevaplama süresine göre okçuların puanı hesaplanmıştır. Ölçeği cevaplama süresi arttıkça dikkat düzeyleri azalmaktadır. Yapılan test sonucunda okçuların en yüksek dikkat düzeyi puanının 120, en düşük dikkat düzeyi puanın 300 olduğu belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Veri toplama sürecinde yarışma koşulları (yarışmanın açık havada yapılmasından kaynaklanabilecek performansı etkilediği düşünülen rüzgâr hızı, hava sıcaklığı, yarışma saatleri vb.) göz ardı edilmiştir. Yarışma öncesi okçu antrenörlerinden uygulama için randevu alınarak, antrenör aracılığıyla okçulara uygulanacak ölçekler hakkında uygulamalı olarak bilgiler verilmiştir. Uygulamaların tamamı yarışmanın gerçekleştiği günlerde yarışmaya başlamadan önce sporcu bekleme alanlarında gönüllü okçularla yapılmıştır. Bütün katılımcıların testi aynı şartlarda yapmasına dikkat edilmiştir. Uygulama sürecinde okçulara ölçekler dağıtılmıştır. Katılımcılardan kimlik bilgileri alınmamış, sadece 18 yaş üstü katılımcılardan gönüllü olur formu, 18 yaş altı katılımcılardan veli onam formu doldurmaları istenmiştir. Son aşamada ise doldurulan ölçekler ön incelemesi yapılmış ve bunlardan rastgele doldurulduğu görülen, çeşitli maddeler veya bölümlerin boş bırakıldığı gözlemlenen ölçekler değerlendirilme dışı bırakılarak analizlere dâhil edilmemiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizinde SPSS 22.00 istatistik paket programı kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde frekanslar alındıktan sonra çarpıklık basıklık normallik testi ve verilerin güvenilirliği için güvenilirlik analizi yapılmıştır. Verilerin analizinde okçuların dikkat ve performanslarını tanımlamak için betimleyici istatistiklerden yararlanılmıştır. Yapılan çarpıklık ve basıklık normallik analizi sonucunda verilerin normal dağılım gösterdikleri tespit edilmiştir ($\pm 1,96$). Verilerin normal dağılım gösterdiği belirlendiği için araştırma bulgularında parametrik testler uygulanmıştır. Gruplar arasındaki farklılıkların incelenmesi için ikili gruplarda bağımsız örneklem t-testi, ikiden fazla olan gruplarda tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Dikkat ve okçuların performansları arasındaki ilişkinin analiz edilmesi için korelasyon analizi yöntemleri kullanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Araştırmada okçuların dikkat ve performanslarına ilişkin veriler betimleyici istatistikler ile incelenmiş, analiz sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Okçularda Dikkat ve Performansın İncelenmesi

Tablo 2

Okçuların Dikkat ve Performansına İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler	N	Min	Max	X	Ss
Dikkat	347	120	300	242,08	34,35
Performans	347	206	702	572,77	86,37

Tablo 2 incelendiğinde okçuların dikkat ortalamasının 242,08, performans ortalamasının ise 572,77 olduğu görülmektedir.

Araştırmada okçuların dikkat ve performanslarının cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için *t*-testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3

Okçuların Dikkat ve Performans Düzeyinin Cinsiyet Değişkenine Göre *t*-Testi Analizi Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	N	X	Ss	t	p
Dikkat	Kadın	167	240,27	33,41	-,94	,34
	Erkek	180	243,76	35,21		
Performans	Kadın	167	553,54	82,49	-4,08	,00*
	Erkek	180	590,61	86,28		

* $p < 0.05$

Tablo 3 incelendiğinde performansın cinsiyet değişkenine göre erkeklerin lehine anlamlı düzeyde farklı olduğu görülmektedir ($t = -4.08$; $p < .05$). Ancak dikkat düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre değişmediği gözlenmiştir ($t = -.94$; $p > .05$).

Araştırmada okçuların dikkat ve performanslarının yaş değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4

Okçuların Dikkat ve Performans Düzeyinin Yaş Değişkenine Göre Anova Analizi Sonuçları

Değişkenler	Yaş	N	X	Ss	F	p
Dikkat	14-15	69	250,45	26,51	3,93	,00*
	16-17	100	246,95	32,49		
	18-19	80	236,49	38,83		
	20	98	235,79	35,65		
	14-15	69	580,99	85,15		
Performans	16-17	100	568,80	75,08	1,69	,16
	18-19	80	557,14	79,96		
	20	98	583,79	100,88		

* $p < 0.05$

Tablo 4 incelendiğinde okçuların dikkat düzeyleri arasında yaş değişkenine göre anlamlı düzeyde fark olduğu ($F=3.93$; $p<.05$) bu farkın (14-15>20) yaş grupları arasında olduğu belirlenmiştir. Okçuların performans düzeylerinde ise fark bulunmadığı görülmektedir ($F=1.69$; $p>.05$).

Araştırmada okçuların dikkat ve performanslarının yaşanılan yer değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için *t*-testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5’ de verilmiştir.

Tablo 5

Okçuların Dikkat ve Performans Düzeylerinin Yaşanılan Yer Değişkenine Göre *t*-Testi Analizi Sonuçları

Değişkenler	Yaşadığınız Yer	N	X	Ss	t	p
Dikkat	İl	165	241,19	31,93	-,46	,64
	Metropol	182	242,89	36,48		
Performans	İl	165	560,99	91,22	-2,43	,01*
	Metropol	182	583,44	80,49		

* $p<0.05$

Tablo 5 incelendiğinde okçuların yaşadığı yer değişkeni ile performans arasında metropolde yaşayanların lehine anlamlı düzeyde farklı olduğu görülmektedir ($t=-2.43$; $p<.05$). Ancak okçuların dikkat düzeyleri ile yaşadıkları yer arasında anlamlı düzeyde fark bulunmadığı gözlenmektedir ($t=-.46$; $p>.05$).

Araştırmada okçuların dikkat ve performanslarının yarışma kategorisi değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için *t*-testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 6’ da verilmiştir.

Tablo 6

Okçuların dikkat ve performans düzeylerinin yarışma kategorisi değişkenine göre *t*-testi analizi sonuçları

Değişkenler	Yarışma Kategorisi	N	X	Ss	t	p
Dikkat	Klasik	195	239,19	35,02	-1,76	,07
	Makaralı	151	245,76	33,21		
Performans	Klasik	195	552,22	83,82	-5,27	,00*
	Makaralı	151	599,77	82,48		

* $p<0.05$

Tablo 6 incelendiğinde okçuların yarıştıkları kategoriler ile performans düzeyleri arasında makaralı yay kullanan okçuların lehine anlamlı düzeyde fark olduğu ($t=-5.27$; $p<.05$) ancak dikkat düzeyi ile yarışma kategorisi arasında fark bulunmadığı görülmektedir ($t=-1.76$; $p>.05$).

Okçularda Dikkat ve Performansın İncelenmesi

Araştırmada okçuların dikkat ve performanslarının milli sporcu olma değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için *t*-testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 7 de verilmiştir.

Tablo 7

Okçuların Dikkat ve Performans Düzeylerinin Milli Sporcu Olma Değişkenine Göre *t*-Testi Analizi Sonuçları

Değişkenler	Milli Sporcu	N	X	Ss	t	p
Dikkat	Evet	27	228,26	47,33	-2,18	,02*
	Hayır	320	243,25	32,86		
Performans	Evet	27	633,19	63,78	3,86	,00*
	Hayır	320	567,67	86,78		

* $p < 0.05$

Tablo 7 incelendiğinde okçuların milli sporcu olma değişkeni ile dikkat arasında milli sporcu olmayanların lehine anlamlı farklılık görülürken ($t = -2.18$; $p < .05$) performans düzeyleri arasında milli sporcu olanların lehine anlamlı düzeyde fark olduğu görülmektedir ($t = 3.86$; $p < .05$).

Araştırmada okçuların dikkat ve performanslarının spor deneyimi değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 8’ de verilmiştir.

Tablo 8

Okçuların Dikkat ve Performans Düzeylerinin Spor Deneyimi Değişkenine Göre Anova Analizi Sonuçları

Değişkenler	Spor Deneyimi	N	X	Ss	F	p
Dikkat	1-2 yıl	139	243,71	31,08	1,588	,19
	3-4 yıl	108	243,25	37,89		
	5-6 yıl	60	233,50	38,82		
	7-8 yıl	40	246,15	26,21		
Performans	1-2 yıl	139	558,04	86,58	6,669	,00*
	3-4 yıl	108	566,74	83,20		
	5-6 yıl	60	584,37	86,56		
	7-8 yıl	40	622,80	75,40		

* $p < 0.05$

Tablo 8 incelendiğinde okçuların spor deneyimi ile performans düzeyleri arasında anlamlı düzeyde farklı olduğu, bu farkın (1-2<7-8, 3-4<7-8) grupları arasında olduğu görülmüştür ($F = 6.669$; $p < .05$). Okçuların dikkat düzeyleri ile spor deneyimi arasında anlamlı düzeyde fark bulunmadığı görülmektedir ($F = 1.588$; $p > .05$).

Araştırmada okçuların dikkat ve performanslarının branşa duyulan ilgi değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 9’ da verilmiştir.

Tablo 9

Okçuların Dikkat ve Performans Düzeylerinin Branşa Duyulan İlgi Değişkenine Göre Anova Analizi Sonuçları

Değişkenler	Branşa Duyulan İlgi	N	X	Ss	F	p
Dikkat	Ulusal ve uluslararası hedefler için (1)	258	241,90	33,43	3,285	,02*
	Eğlenmek için (2)	62	236,21	38,52		
	Ailem istediği için (3)	13	268,23	25,08		
	Arkadaşlarım yaptığı için (4)	14	247,21	29,78		
Performans	Ulusal ve uluslararası hedefler için (1)	258	575,87	84,96	1,872	,13
	Eğlenmek için (2)	62	568,77	87,55		
	Ailem istediği için (3)	13	584,92	63,14		
	Arkadaşlarım yaptığı için (4)	14	521,93	113,96		

*p<0.05

Tablo 9 incelendiğinde okçuların dikkat düzeylerinin branşa duyulan ilgi değişkenine göre anlamlı düzeyde farklı olduğu, bu farkın (1<3, 2<3) grupları arasında olduğu görülmüştür (F=3.285; p<.05). Okçuların performans düzeyleri ile branşa duyulan ilgi arasında fark olmadığı görülmektedir (F=1.872; p<.13).

Araştırmada okçuların dikkat ve performans düzeyleri arasındaki ilişki Pearson korelasyon analizi ile incelenmiş ve analiz sonuçları Tablo 10’ da verilmiştir.

Tablo 10

Okçuların Dikkat ve Performans Düzeylerine İlişkin Korelasyon Analizi Sonuçları

		Dikkat	Performans
Dikkat	r	1	,20**
	p		,00
Performans	r	,20**	1
	p	,00	

*p<0.05

Tablo 10 incelendiğinde okçuların dikkati ile (r=.20**, p<.00) performansları arasında pozitif yönde düşük düzeyde ilişki olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Sporda performans branşın gerektirdiği fizyolojik, biyomekanik, zihinsel ve psikolojik verimliliği ifade etmektedir. Okçulukta bu verimin ortaya konulabilmesinde okçunun dengeye, güçlü bir konsantrasyona, dikkate odaklanmaya, enerjik ama uygun kas gevşekliğine sahip olmasına ihtiyaç vardır. Bu düşünceden hareketle bu çalışmada okçularda dikkat ve performans incelenmeye çalışılmıştır.

Araştırmada okçuların dikkat ve performans düzeyleri arasında düşük düzeyde pozitif yönde ilişki olduğu görülmüştür. Bu durumda okçuların dikkat seviyeleri arttıkça performans seviyeleri de artacaktır. Ayrıca okçuların dikkat düzeyleri yaşa, milli sporcu olma durumuna, okçuluğa olan ilgisine değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklı olduğu; cinsiyet, ikamet yeri, yarışma kategorisi ve spor deneyimi değişkenlerine göre ise farklılık olmadığı gözlenmiştir. Okçuların performans seviyelerinin ise cinsiyet, ikamet yeri, yarışma kategorisi, milli sporcu olma durumu ve spor deneyimi değişkenlerine göre farklılık olduğu; yaş ve okçuluğa olan ilgi değişkenlerine göre ise fark olmadığı görülmüştür.

Araştırmada okçuların dikkat puanı ortalamasının $X=242.08$ olduğu görülmüştür. En yüksek dikkat düzeyi puanının 120, en düşük dikkat düzeyi puanının 300 olduğu göz önüne alındığında, araştırmada elde edilen ortalamanın düşük puan aralığına yakın olduğu söylenebilir. Bu sonuçtan okçuların genellikle dikkatlerini yoğunlaştırmak için çok zaman harcadıkları anlaşılmaktadır. Bu sonucun ortaya çıkmasında kişisel veya çevresel değişkenlerin belirleyici olduğu söylenebilir. Okçuların performans puanı ortalamasının ise $X=572.77$ olduğu belirlenmiştir. En yüksek performans puanının 702, en düşük performans puanının 206 olduğu göz önüne alındığında okçuların performans puan ortalamalarının orta seviyenin üzerinde olduğu söylenebilir. Bu bağlamda okçuların dikkatlerini odaklamak için harcadıkları süreler yüksek olmasına rağmen bunun performans üzerinde olumlu bir etkisi olduğu görülmüştür. Nitekim Tunç (2013), 14-15 yaş grubunda golf oynayan bireylerin dikkat düzeylerini incelemiş ve golf sporu egzersizinin bireylerin dikkat düzeylerini olumlu yönde etkilediğini bulmuştur. Göktepe vd. (2016) kayak yapan çocukların dikkat düzeylerini inceleyen araştırmada kayak sporu yapan çocukların dikkat düzeylerinin, yapmayanlara göre daha gelişmiş olduğunu sonucuna varmışlardır. Bu sonuçlardan hareketle, dikkat düzeyindeki artışın performansta da artış sağlayabileceği şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmada okçuların dikkat ve performans özelliklerinin kişisel değişkenlere göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Buna göre okçuların

performansları cinsiyete, ikamet yerine, müsabaka kategorisine, milli sporcu olma durumuna ve spor deneyimine göre değişiklik göstermektedir. Performansın cinsiyet değişkenine göre erkek okçular lehine farklılık göstermesini, erkek sporcuların kadın sporculara göre tüm spor branşlarında olduğu gibi en başından beri daha fazla okçuluk yapma fırsatıyla karşılaşması ile açıklanabilir. Bu sosyal koşullar altında, kadınların sporda yaşadığı dezavantajlı durum nedeniyle erkek okçuların performanslarını daha da geliştirme fırsatı bulmasının doğal bir sonucu olarak değerlendirilebilir. Yapılan literatür taraması sonucunda araştırmanın bulgularına destekleyen çalışmalar olduğu görülmüştür. Öztürk vd. (2017) öğrencilerin dikkat kontrol düzeylerini spor ve farklı değişkenler açısından incelemişler ve araştırma sonucunda cinsiyet ve dikkat kontrol düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulamamışlardır. Öğrencilerin spor durumu, spor türü, haftalık spor süresi incelendiğinde dikkat kontrol düzeylerinin ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (Öztürk vd., 2016). Eynur vd. (2017) tarafından yapılan çalışmada spor yaparak geçirilen zamanın dikkat becerileri açısından aktif bir değişken olmadığı görülmüştür. Jones vd. (2002)'nın tırmanışçılar üzerinde yaptıkları çalışmanın sonucunda ise cinsiyet grupları arasında performans açısından farklılık bulunmadığını belirlenmiştir. Keskin vd. (2017) egzersiz uygulamalarının sportif performans üzerindeki etkisini incelediği araştırma sonucunda cinsiyet grupları arasında anlamlı bir sonuç bulamamıştır. Bu sonuçlar ise araştırmanın bulguları ile uyumlu değildir.

Yaşanılan yer değişkenine göre metropolde yaşayan okçular lehine daha yüksek performans, metropolde bulunan antrenman ve eğitim imkanlarının daha yüksek olması ile açıklanabilir. Milli sporcular lehine performansın göstermiş olduğu artış ise sporcuların düzenli ve daha fazla antrenman yapmaları ve alana özgü eşsiz yeteneklerinin bir sonucu olarak değerlendirilebilir. Spor deneyimindeki artışın performansta yarattığı fark ise beceride ustalaşmanın getirdiği bir sonuç olarak düşünülebilir. Nitekim Samur (2018), sporcunun aktivite sırasındaki fizyolojik-biyomekanik ve psikolojik etkinliği olarak tanımlanan performans için sporcunun fizyolojik ve psikolojik yeteneklerinin amaca uygun olarak zamana yayılarak geliştirilmesi ve belli bir seviyeye yükseltilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Yapılan literatür taraması sonucunda araştırmanın bulgusuna destekleyen çalışmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan elde edilen bu bulguların literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Okçuların dikkat düzeylerinin yaş, milli sporcu olma ve branşa olan ilgi değişkenlerine göre farklılık gösterdiği görülmüştür. Okçuların dikkat düzeylerinin yaş ve milli sporcu olma değişkenine göre farklılaşması okçuların yaş ilerledikçe dikkat ve stres yönetimi becerilerini geliştirmelerinin bir sonucu olarak değerlendirilebilir. Milli sporcuların profesyonel düzeyde beceri

geliştirme sürecinden geçmesi bu sonuca katkıda bulunan bir başka faktör olarak düşünülebilir. Literatür incelendiğinde araştırmanın bulgularını destekler nitelikte çalışmalar olduğu görülmüştür. Kartal vd. (2016) eskrim yapan ve yapmayan bireyler üzerinde yaptıkları çalışmada katılımcılar arasında yaşa göre dikkat düzeyi açısından anlamlı bir fark olmadığı sonucuna varmıştır. Aslan vd. (2020) öğrencilerin spor yapma durumuna ve yaş kategorisine göre dikkat düzeyini karşılaştırdıkları çalışmalarında yaşa göre seçici dikkat ve konsantrasyon performansı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulmuştur. Ayrıca dikkat ile yaş arasında yapılan karşılaştırma da yaş ilerledikçe bireylerin dikkat ve konsantrasyon performans düzeylerinin de arttığı gözlemlenmiştir (Cooley ve Morris, 1990; Çağlar ve Kuruç, 2006; Spreen ve Strauss, 1998; Tekin ve Ulukan, 2020). Eynur vd. (2017) farklı branşlardaki üniversite öğrencilerinin dikkat seviyelerini inceledikleri çalışmada milli sporcu olan ve olmayanlar arasında dikkat becerileri bakımından anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Okçuların dikkat ve performanslarının çeşitli değişkenler açısından irdelenmesi, aynı zamanda iki değişken arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan araştırma sonucunda, okçularda dikkatin performansın bir yordayıcısı olduğu ve okçuların dikkat ve performans düzeyleri arasında düşük düzeyde pozitif yönde ilişki olduğu tespit edilmiştir. Alan yazındaki çalışmalara göre de performans ile konsantrasyon arasında anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren çalışmalar olduğu görülmüştür (Eynur vd., 2017; Vast vd., 2010). Ayrıca okçuların dikkat ve performans düzeyleri ayrı ayrı incelenmiş ve sonucunda okçuların dikkatlerini toplamak için daha fazla zaman harcadıkları, buna karşın performans düzeylerinin ortalamanın üstünde olduğu belirlenmiştir.

ÖNERİLER

Farklı yaş kategorilerinde yarışan okçularda dikkat ve performans düzeylerini geliştirici çeşitli çalışmalar yapılabilir.

Okçuların performanslarını artırmaları için çeşitli çalışmalarla dikkat düzeylerini yükseltmeleri önerilebilir.

Dikkatin takım sporları ve bireysel sporların karşılaştırılmasında kullanılması önerilerinde bulunulabilir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Abernethy, B. (1993). *Attention. Handbook of Research on Sport Psychology*. Macmillan.
- Arlı, M. & Nazik H. (2001). *Bilimsel Araştırmaya Giriş*. Gazi Kitabevi.
- Aslan, H., Aksoy, Y. & İmamoğlu, O. (2020). Öğrencilerde spor durumu ve yaş kategorisine göre dikkat düzeylerinin karşılaştırılması. *Turkish Studies*, 15(2), 729-738. <https://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.41719>
- Bayraktar, B. & Kurtoglu, M. (2004). Sporda performans ve performans artırma yöntemleri. T. Atasü ve İ. Yücesir (Ed.), *Doping ve Futbolda Performans Artırma Yöntemleri* içinde (s. 269-296). T.F.F. Yayınları.
- Boutcher, S.H. (1992). Attention and athletic performance: An integrated approach. T.Horn (Ed.), *Advances in Sport Psychology* içinde (s. 251-265). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Cooley, E.L. & Morris, R.D. (1990). Attention in children: A neuropsychologically based model for assessment. *Developmental Neuropsychology*, 6(3), 239-274.
- Çağlar, E. & Koruç, Z. (2006). D2 Dikkat testinin sporcularda güvenilirliği ve geçerliği. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 58-80.
- Eynur, B.R., Eynur, A. & Erzeybek, M.S. (2017). Studying attention levels of the university students from various sport branches. *SHS Web of Conferences*, 37, 1-24. <https://doi.org/10.1051/shsconf/20173701059>
- Göktepe, M., Akalın, T.C. & Göktepe, M.M. (2016). Kayak sporu yapan çocukların dikkat düzeylerinin incelenmesi. *International Journal of Science Culture and Sport*, 4(3), 722-731.
- Irak, M. & Karakaş, S. (2002). Yüksek ve düşük dikkat performansı gösteren bireylerin olay-ilişkili potansiyel ve gamma tepkileri. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 5(3), 169-176.
- Jones, M.V., Mace, R.D., Bray, S.R. & Stockbridge, C. (2002). The impact of motivational imagery on the emotional state and self-efficacy levels of novice climbers. *Journal of Sport Behavior*, 25(1), 57-73.
- Karaduman, B.D. (2004). *Dikkat Toplama Eğitim Programının İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Çocuklarının Dikkat Toplama Düzeyi, Benlik Algısı ve Başarı Düzeylerine Etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Nobel Yayınları.
- Kartal, R., Dereceli, Ç. & Kartal, A. (2016). Eskrim sporu yapan ve yapmayan 10-12 yaş arası çocukların dikkat düzeylerinin incelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 82-88.
- Keskin, B., Hanbay, E. & Kalyoncu, M. (2017). 5-8 Yaş grubu otistik çocuklarda egzersiz uygulamalarının sportif performans üzerine etkileri. *İnönü Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 50-58.
- Kumartaşlı, M. & Baştuğ, G. (2010). Examination of attention levels of athletes who do taekwondo, karate and muaythai. *Ovidius University Annals, Series Physical Education and Sport/ Science Movement and Health*, 10(2), 521-524.
- Martens, R. (1987). *Coaches Guide to Sport Psychology*. Human Kinetics Publishers.
- Meriçli, Ü.G. (2010). *Bipolar affektif bozuklukta bilişsel işlevler*. <https://slideplayer.biz.tr/slide/10339536>, Erişim tarihi: 16.02.2018
- Öktem, Ç. (2011). *Türkiye’de Okçuluk Sporunun Risk Yönetimi Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öztürk, M.E., Bayraktar, G., Öztürk, D. & Tozoğlu, E. (2016). Sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin dikkat kontrol düzeylerinin spor ve farklı değişkinler açısından araştırılması. *International Journal of Science Culture and Sport*, 4(1), 76-83. <https://doi.org/10.14486/IntJSCS488>
- Soysal, A.Ş., Yalçın, K. & Can, H. (2008). Bilişsel psikoloji kapsamında yer alan dikkat teorileri. *New/Yeni Symposium Journal*, 46(1), 35-41.
- Spreen, O. & Strauss, E. (1998). *A Compendium of Neuropsychological Tests* (2nd Edition). Oxford University Press.
- Tanrıdağ, O. (1994). *Teoride ve Pratikte Davranış Nörolojisi*. Nobel Tıp Kitabevleri.
- Tekin, M. & Ulukan, M. (2020). Okçuların imgeleme becerileri ile dikkat düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Turkish Studies - Education*, 15(4), 3099-3110. <https://dx.doi.org/10.47423/TurkishStudies.43631>
- Thompson, T., Steffert, T., Ros, T., Leach, J. & Gruzelier, J. (2008). EEG applications for sport and performance. *Methods*, 45(4) 279-288. <https://doi.org/10.1016/j.ymeth.2008.07.006>

- Tunç, A. (2013). *Golf Sporlu Yapan Çocukların Dikkat Düzeylerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- TOF. (2018). *Türkiye Okçuluk Federasyonu*. <http://www.tof.gov.tr>, Erişim tarihi: 27.02.2018
- Vast, R.L., Young, R.L. & Thomas, P.R. (2010). Emotion in sport: Perceived effects on attention, concentration, and performance. *Australian Psychological Society*, 45(2), 132-140. <https://doi.org/10.1080/00050060903261538>

EXTENDED ABSTRACT

Purpose: Knowing how to concentrate the athlete's attention is one of the basic skills required for maximum performance (Martens, 1987). In this case, attention in sports is considered one of the indicators of good performance. Considering that, especially in branches such as archery, the athlete should focus his attention on the target and shoot within the given time. The decisive role of attention in performance will be better understood. In addition to all these, the athlete not only concentrates but also maintains his attention by controlling distracting factors in archery has an essential effect on performance. On the other hand, when the literature is examined, it is seen that the number of studies describing the attention level of archers and the factors affecting them is limited. It was tried to describe the attention level of archers and the factors affecting attention. This study examines the attention and performance of archers aged 14-20 in terms of various variables and examines the relationship between the two variables. For this purpose, answers were sought for the following sub-problems; a) What is the archers' average attention level? b) What is the average performance level of archers? c) Do the levels of attention and archers' performance differ according to gender, age, place of residence, competition category, national athlete status, sports experience, and interest in the branch? d) Is there a relationship between the attention levels of the archers and their performances?

Method: The study is a quantitative study conducted in a mixed design with a descriptive model's characteristics in defining attention and performance variables and a relational survey model to examine the relationship between two variables. The research population constituted the 14-20 age range competitors from 3045 male and female among athletes who participated in Turkey's archery championships. The random sampling method was used to determine the study sample. The study included 347 archers who participated in the competition in

Turkey's 14-20 age range. Participation in the study is voluntary, and the participants filled in a voluntary consent form. A parental consent form was obtained from the participants under the age of 18. Since the scales were collected during the competition, permission was obtained from the trainers for the application. Participants were given the necessary information about the study (purpose, benefit, and potential risks of the study). In collecting research data, the researchers' information form and the Burdon Attention Test developed by Benjamin Burdon (1955) were used. Archery Championships in Turkey to determine the archers' performance scores, they obtained the final competition of athletes fighting the classic and compound category. During the data collection process, the competition conditions (wind speed, air temperature, competition hours, etc., which are thought to affect the performance due to the competition being held in open-air) were ignored. Before the competition, an appointment was made with the archers' trainers. Practical information was given about the scales to be applied to the archers through the trainer. All of the applications were made with volunteer archers in the athletes' waiting areas on the competition days before starting the competition. Care has been taken to ensure that all participants do the test under the same conditions. SPSS 22.00 statistical package program was used in the analysis of the research data. After taking the frequencies in the analysis of the data obtained from the research, normality test and reliability analysis for the data's reliability were performed. Descriptive statistics were used to define the attention and performance of archers in the analysis of the data. As a result of the normality analysis, it was determined that the data showed normal distribution (± 1.96). Since it was determined that the data showed a normal distribution, parametric tests were applied to the research findings. To examine the differences between groups, independent samples t-test was used in paired groups. One-way analysis of variance (ANOVA) was used for groups with more than two groups. Correlation analysis methods were used to analyze the relationship between attention and archers' performances.

Results: It is seen that the attention average of the archers is 242.08, and the performance average is 572.77. It is seen that the performance is significantly different in favor of men according to the gender variable ($t = -4.08$; $p < .05$). However, it was observed that attention levels did not change according to the gender variable ($t = -.94$; $p > .05$). It was determined that there is a significant difference between the attention levels of the archers according to the age variable ($F = 3.93$; $p < .05$), and this difference is between the age groups (14-15 > 20). It is seen that there is no difference in the performance levels of archers ($F = 1.69$; $p > .05$). It is seen that there is a significant difference between the location variable of archers and their performance in favor of those living in the metropolis

($t = -2.43$; $p < .05$). However, it is observed that there is no significant difference between the attention levels of the archers and the place they live ($t = -.46$; $p > .05$). It is seen that there is a significant difference between the categories in which the archers compete and their performance levels in favor of archers using compound bows ($t = -5.27$; $p < .05$), but there is no difference between the attention level and the competition category ($t = -1.76$; $p > .05$). Simultaneously, there was a significant difference in favor of non-national athletes between the archers' being a national athlete variable and attention ($t = -2.18$; $p < .05$). However, It is seen that there is a significant difference in favor of the national athletes between the performance levels ($t = 3.86$; $p < .05$). It was observed that there was a significant difference between the sports experience of the archers and their performance levels, and this difference was between the groups (1-2 < 7-8, 3-4 < 7-8) ($F = 6.669$; $p < .05$). It is seen that there is no significant difference between the attention levels of the archers and their sports experience ($F = 1.588$; $p > .05$). It was observed that the attention levels of the archers were significantly different according to the variable of interest in the branch, and this difference was between the groups (1 < 3, 2 < 3) ($F = 3.285$; $p < .05$). It is observed that there is no difference between the performance levels of the archers and the interest in the branch ($F = 1.872$; $p < .13$). There is a low level of positive correlation between the archers' attention and their performance ($r = .20^{**}$, $p < .00$).

Discussion and Conclusion In the research, it is seen that the archer attention point average is $X = 242.08$. While calculating the attention points of the participants in the study; The letters drawn correctly and incorrectly were determined. Each letter drawn incorrectly was arranged in a way that will remove a correctly drawn letter. The remaining correctly drawn letters and scale were calculated according to the response time. As the response time to the scale increases, attention levels decrease. As a result of the test, it was determined that the highest attention level score of the archers was 120, and the lowest attention level score was 300. Considering that the highest attention level score is 120 and the lowest attention level score is 300, it can be said that the average obtained in the study is close to the low score range. From this result, it is understood that archers generally spend much time focusing their attention. It can be said that personal or environmental variables are determinant in the occurrence of this result. It is seen that the average performance score of the archers is $X = 572.77$. Considering that the highest performance score is 702 and the lowest performance score is 206, it can be said that the performance score averages of archers are above the middle. In this context, although the time the archers spend to focus their attention is high, it has been observed that this has a positive effect on performance. The study observed that the attention and performance

characteristics of archers differ according to personal variables. Accordingly, the archers' performances vary according to gender, place of residence, competition category, the status of being a national athlete, and sports experience. The difference in performance in favor of male archers according to the gender variable can be explained by the fact that male athletes have encountered more opportunities archery opportunities beginning, as in all sports branches, than female athletes. This can be considered a natural result because male archers have had the opportunity to further improve their performance due to the disadvantaged situation women experience in sports under these social conditions. It has been observed that the attention levels of the archers differ according to the variables of age, being a national athlete, and interest in the branch. The differentiation of the attention level archers' attention levels, the age, and the variables of being a national athlete can be evaluated as the result of the archers' ability to develop their attention and stress management skills with the advancing age. The fact that national athletes are going through developing skills at a professional level can be considered another factor contributing to this result. As a result of the study aims to examine the attention and performance of archers in terms of various variables and also to examine the relationship between the two variables, it was found that attention was a predictor of performance in archers and that there was a low level of positive correlation between the attention and performance levels of archers. Also, the archers' attention and performance levels were examined separately. As a result, it was determined that the archers spent more time focusing, whereas their performance level was above the average.